DEPOT-LEGAL

NGÀY THỨ BA 30 SEPTEMBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 2706

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Bổn-phận của người mình đối với dân bị lụt

Năm nay nhân có cái nạn nước lụt, các bậc bác-ái quân tử, đã xin được phép chánh-phủ, tổ-chức ra hội lạc-quyên, hiện đương hô-hào cổ-động, mong kích khởi cái mối từ tâm của đồng-bào để làm phúc cho dân bị nạn. Phương danh và số tiền quyên để ngày nào cũng thấy có đăng ở trên các tờ báo. Xem thế thì đủ biết rằng ở trong xã-hội ta bây giờ, nghĩa cùng giống cùng nòi cũng đã nhiều người hiểu thấu, mà việc công ích công lợi lại không đến nỗi hững hờ, hội lạc quyên này chắc mong có kết quả tốt về sau. Nhưng còn thấy nhiều người vì cái lòng tư kỷ quá, mà không biết hết cái bổn-phận của mình đối với quốc dân, gặp việc công ích nên làm, hay là việc hoạn nạn nên cứu thì dễ ngay trách-nhiệm cho những nhà phú-thương đại-cổ, cùng những người đương lộ quyền thế, mà tự mình thì dã có câu hữu bằng tâm vô bằng sản, dể che miệng thế, mà đừng ra cái địa-vị bàng-quan. Phải, ở đời trăm công nghìn việc, cái gì chẳng nhờ sẵn tiền tài, hay là có quyền thế, thì công việc mới mau thành, các nhà phú-thương đại-cổ và những người đương lộ, đã đành phải nhận cái trách-nhiệm nặng hơn người khác. Nhân tiện đây tôi xin nhắc lại chuyện hai người thật có nhiệt thành đối với dân bị nạn, mà hành động một cách rất là sốt sắng, đủ làm gương cho người bản xứ ta theo: một người là ông chủ hiệu bào-chế Ba chuông bỏ ra một trăm bạc mua gạo để phát cho những dân bị lụt, hai là quan Công-sứ Nam-định, có viết thư cho hội lạc-quyên, lấy thêm 70 quyển sổ, để gửi về các tổng trong hạt quyên để. Hai người bác ái quân tử ấy đều là người Pháp, thế mà đối với sự tai nạn của dân mình, còn không tiếc của tiếc công, mà muốn đóng góp một phần to vào công cuộc từ thiện, những người ở trong thương giới và quan-trường ta, trông gương hai bậc bác ái ấy, há chẳng nên hết lòng hết sức, lo cho hết bổn-phận mình về việc cứu đỡ người đồng bào trong cơn hoạn nạn này ư?

Hiện nay mấy vạn con người còn đương lìa tan trôi dạt, không nhà ở, không cơm ăn, không áo mặc, chỉ trông mong vào cái lòng từ-thiện của đồng-bào, lần hồi cho qua cơn tai ách này. Tôi thiết tưởng cuộc lạc quyên này, trông vào các nhà phú-thương đại-cổ một phần, trông vào những người đương lộ quyền thế một phần, mà trông vào đồng nhân ta cũng một phần, vì các nhà phú-thương đại cổ và những người đương lộ tuy sẵn bạc tiền, có thế lực, nhưng chỉ chiếm được một số ít người ở trong xã-hội mà thôi. Nếu ai cũng chỉ cứ trông cậy vào người khác, mà tự mình thì tìm cớ để suy nọy cái bổn-phận của mình, thì quả phúc chắc không được thập phần viên mãn, mà nạn-dân cũng không nhờ cậy được bao nhiêu.

Người ta sinh trưởng ở trong xã-hội, tùy cái địa-vị của mình, nhân cái tư-cách của mình, đối với việc cứu tai tuất hoạn cho đồng-bào, thì ai cũng sẵn có ở trong tay mình một cách riêng để đóng góp phần mình vào việc công ích hoặc lấy miệng mà hô hào, hoặc lấy sức mà bôn tẩu, không có của thì ta giúp công, không có tiền thì ta giúp sức, có hằng-tâm thì lo gì không có hằng-sản, nếu động lòng từ bi, mà ra tay tế độ, thì tuy không có tiền trăm bạc chục đề quyên để, nhưng miệng nói cũng là tiền, chân đi cũng là tiền, hội lạc quyên có lẽ nhờ đó mà nỗi thêm dinh dám. Xin đừng nghĩ rằng cuộc quyên-để kể hàng mấy vạn con người, của trợ cấp kể hàng mấy vạn đồng bạc, tuy có bớt đi một người, kém đi một số, cái công cuộc to lớn ấy chắc cũng không hao hụt là bao. Phải biết rằng sự chẩn-tế cho quốc dân, tất lại phải nhờ sức quốc dân, kẻ công người của, kẻ ít người nhiều, có của thập phương mới đúc thành quả phúc. Nếu ai cũng mượn cớ mà rút phần mình ra, thì trong sổ lạc quyên tất là thiếu đi một số, năm người như thế, mười người như thế, trăm nghìn người như thế, tất cũng giảm mất một phần công quả cho cuộc từ-thiện, mà không được thỏa lòng trông cậy của bọn nạn-dân.

Ôi! đương lúc mấy vạn con người, bầy nỗi ba chìm, gào đôi kêu rét, há chỉ thở ngắn than dài, cau mày nhăn trán, thượng xót vài câu cửa miệng, mà đã đủ hết cái bổn phận của mình ăn ở với kẻ nạn dân! Trong sách chữ nho có câu: « Vô trắc ẩn chi tâm, phi nhân dã », nghĩa là không có lòng thương xót thì không phải là người; lục ngữ ta có câu: « Cứu người gấp khúc là phúc để dành »; xin người mình ai cũng ngẫm nghĩ hai câu ấy, đừng mượn cớ vô hằng sản mà thiếu cái bổn phận của mình là một phần người trong xã hội.

H. T. B.

SỐ NGƯỜI BẤT THỨC TỰ Ở TÂY-BAN-NHA

Mới đây bộ Học-vụ Tây-ban-nha có tuyên-bố biểu tổng-kê những người bất thức tự ở mấy tỉnh trong nước ấy.

Ở tỉnh Jaen dân-số là 592.297 mà có 431 940 người bất thức tự, tính ra số bất thức tự mất 71.34 /. Ở tỉnh Malaga dân số là 554.3.1, có 404 847 người bất thức tự, tính ra số người bất thức-tự 73,03%. Số thầy giáo trong ba tỉnh ấy, chỉ có 2 879 viên.

HOA-KỲ MỘT NGÀY MỘT GIÀU THÊM

Sở thương-chính Hoa-kỳ đã tuyên-bố các biểu tổng-kê về các số xuất-cảng và nhập-cảng của Hoa-kỳ từ ngày 1er juillet 1923 đến ngày 30 juin 1924.

Xem các biểu tổng-kê ấy, thì ấy số nhập-cảng giảm đi độ 250 triệu dollars, mà số xuất-cảng lại tăng lên độ 350 triệu, tính ra về năm 1923-1924 này, việc buôn bán với ngoại quốc lại lợi cho nước Hoa-kỳ hơn năm 1922-19 3 được những 600 triệu dollars.

Hiện nay Hoa-kỳ đã có lắm cự một nửa số vàng trong thế-giới rồi, ấy thế mà vàng lại đổ về Hoa-kỳ như thế, thì chẳng biết sau này Hoa-kỳ sẽ giàu đến đâu nữa.

NUÔI MỘT QUẢ TIM GÀ MƯỜI HAI NĂM VẪN SỐNG

Bác-sĩ Pháp Alexis Carrel, tại viện khoa-học Hockefeller, ở New-York bấy nay đã nổi tiếng về việc tiếp các cơ-thể, mới đây lại thí-nghiệm được một việc rất lạ về đường khoa học: bác-sĩ mổ một con gà con lấy quả tim, đem nuôi trong một thứ nước riêng. Bác-sĩ nuôi quả tim ấy trong mười hai năm, chẳng những tim vẫn sống như khi ở trong thân thể con gà, mà tim lại lớn hơn trước được một phần năm.

Cứ hai ba năm, bác-sĩ lại thay nước nuôi tim và thỉnh-thoảng lại pha máu gà vào nước ấy, thì bác-sĩ nghiệm thấy pha máu gà non thì tim chóng lớn, mà pha máu gà già thì tim lâu lớn.

Các nhà bác học thấy thế, có nói trong thân thể sinh vật non tuổi chắc là có một chất riêng, chất ấy trong thân thể sinh vật nhiều tuổi không có. Lấy lẽ ấy mà suy, thì nếu ta chích được chất ấy cho người nông, tất là người có thể trường thọ được.

MỘT CUỘC TAM QUỐC LIÊN MINH Ở VIỄN-ĐÔNG

Ở cõi Viễn-đông nay mai sẽ có một cuộc tam quốc liên-minh rất mạnh, là nước Trung-hoa, nước Nhật-bản, và nước Nga. Nghe đâu việc này, do quan Kenkichi Yoshiwa nước Nhật ngỏ lời ra trước. Mới đây ông có đi thăm đảo Sagsalen và kinh thành Phụng-thiên. Đến Phụng-thiên ông có thương-nghị với Trương-tác-Lâm. Hiện nay ông lại ở Bắc-kinh, đến đây ông có thương-nghị với đại-sứ của chánh-phủ Xô-viết là M. Karakhan. Nghe đâu nước Nhật chịu nhượng bộ nhiều, vì ý nước Nhật muốn lợi dụng cho thắng hoặc có phải chiến tranh với nước nào, thì ở cõi Viễn-đông Nhật không phải lo ngại gì cả. Cái nước nào ấy, chẳng phải nói thì ai cũng biết là nước Hoa-kỳ, vì từ ngày Hoa-kỳ thi hành bản luật hạn chế người Nhật thì Nhật tạm chịu lui đo thôi, chứ cái thù không bao giờ quên được. Và người Hoa-kỳ còn giữ Phi-luật-Tân ngày nào, thì Hoa-kỳ lại áp người Nhật ngày ấy, khiến cho Nhật không có thể khuy dụ các mỏ dầu ở Borneo và các xứ khác ở gần đấy được, mà nếu Nhật không có dầu mỏ, thì thực là một việc nguy cho hải-quân nước Nhật vậy.

Còn như chánh phủ Xô-viết và nước Trung-hoa thì cũng muốn cho ở ngoài được bình-yên để lo chỉnh-đốn việc ở trong, vì vậy cuộc tam quốc liên-minh nay có cơ chóng thành lắm.

CHẾ VÀNG BẰNG THỦY-NGÂN

Về việc hai nhà bác-học nước Đức dùng thủy-ngân chế được vàng, mà bản-quán đã đăng báo một tháng trước đây, nay lại tiếp được thêm tin sau này:

Hai bác-sĩ ấy là bác-sĩ Miethe và bác-sĩ Stammreich. Hai ông chủ trương phòng thí-nghiệm nhiếp ảnh ở trường Cao-đẳng chuyên-môn Berlin Charlottembourg. Hai ông cũng thú nhận rằng việc hai ông phát-minh được đó, thực là như về sự tình cờ mà làm được, chứ trước đây cũng không ông từng nghĩ đến bao giờ.

Các nhà kỹ-nghệ nước Đức được tin ấy, đã rập nhau cầu ông chỉnh đốn lại phương-pháp cho được hoàn toàn. Song cứ như công việc thí-nghiệm ngày nay, thì cái thành gia vàng chế ra đắt lắm, chế được một kilo vàng, tốn kém tới 13.000 quan. Số vàng của hai nhà bác-sĩ Đức chế được bấy nay, tính giá ra tốn kém mất 25 triệu kim phật lăng, mà mỗi lần chỉ chế được độ một phần mười milligramme vàng mà thôi.

NGƯỜI BỊ ĐIỆN ĐÁNH CHƯA CHẮC ĐÃ LÀ CHẾT

Mới đây bác-sĩ Jellinek đã nghiệm về hai người bị điện đánh chết. Một người bị luồng điện nhẹ đánh thì bác-sĩ kéo tay làm cho hô-hấp trong một giờ, lại thấy hồi lại được. Một người bị luồng điện mạnh đánh, thì bác-sĩ kéo tay làm cho hô hấp, trong ba giờ đồng hồ mới thấy hồi lại được.

Bác-sĩ nghiệm ra quả tim cử động được ít lâu, rồi người ngất đi mới lại hô-hấp được. Bác-sĩ nói: Xem như việc hai người ấy, thì từ rầy người bị điện đánh, phải ết sức làm cho hô-hấp, chớ có vội bỏ mà chết oan.

GIÁO-DỤC BẰNG VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Từ ngày nghề vô-tuyến-điện-thoại ở nước Anh thịnh-hành đến giờ, người Anh lại ra công lợi dụng cái xu hướng của nhân-dân về việc ấy để mở mang nền giáo dục phổ-thông trong nước.

Công-ty *British Broadcasting* là một công-ty coi về việc phát-hành vô tuyến điện thoại ở nước Anh có soạn một cái chương-trình giáo-dục bằng vô tuyến điện. Chương trình ấy chia làm ba phần:

1· Giáo-dục ở nhà trường, riêng cho con trẻ.

2· Giáo-dục trong xã-hội, riêng cho người lớn.

3· Giảng giải các việc hiện thời, cho cả các hạng người.

Về phần thứ nhất trong chương-trình, thì mới đây công-ty thí nghiệm ra rằng, hơn một trăm hai mươi trường học có thể theo luôn các bài học bằng vô tuyến điện thoại được. Công-ty định trong buổi học buổi chiều thì vận máy cao các bài truyền đi. Ngày thứ hai, thì dạy âm-nhạc, ngày thứ ba thì dạy văn-vật-học, ngày thứ tư thì dạy về văn-chương, ngày thứ năm thì nói về các bậc vĩ-nhân, ngày thứ sáu thì dạy chữ Pháp.

Mỗi tuần lễ tờ báo riêng của công-ty vô tuyến ấy là *Radio times* lại đăng các tranh-ảnh về các bài trong tuần lễ.

Về phần thứ nhì, thì các bài của các đài vô tuyến điện thoại phát hành ra đối là bổ phụ các trí thức đã thu thập được ở nhà trường. Mỗi tuần lễ sẽ có ba kỳ. Ngoài các bài về cách-trí âm nhạc và hội-họa v. v. lại có một bài về tiếng Pháp cái trình độ cao hơn là các bài cho các trường học. Đồn vô tuyến điện ở Londres phát hành ra rồi các đồn khác chuyển đi khắp mọi nơi.

Về phần thứ ba trong chương-trình, thì có những bài quan-hệ về cải tiến quốc-dân và công việc chính-trị.

Tin Trung-hoa

Người Nga với việc chiến-tranh

Hà-p ong-Lâm là tỷ tướng của Lưvĩnh-Tường đình dùng 800 cặ 1.000 người Nga vào các việc hậu quân chứ không cho dự vào việc chiến tranh ở mặt trận. Người Nga lấy là những người không phục chánh-phủ Xô-viết bỏ nước Nga mà trốn sang ở Trung-hoa. Vì ở Hạ-phắc và các nơi lân-cận Thượng-hải, phe tráng khó mộ, nên Hà mới định dùng người Nga.

Lại có tới 3.000 người Nga xin đăng làm pha trong quân đội Chiết-giang nữa.

Đường kế-Nghiêu với việc chiến-tranh

Có tin rằng Đường-kế-Nghiêu định k ởi-hành ở Vân-nam-phủ tự đi đốc suất quân lính giúp Trương-tác-Lâm đánh quân của chánh-phủ Bắc-kinh.

Có người nói, vì Đường nghe thấy ở Vân-nam sắp có cách-mệnh, nên Đường tìm đường tránh nạn đó thôi.

Mấy tin về thủy tai

Tin Đông kinh, 9 août 1924. — Đài-loan bị thủy-tai đã đội lắm, hơn 700 người bị chết đuối, và hơn 10.000 cái nhà bị trôi đi.

Tin Bắc kinh, 9 août 1924. — Cứ theo như tin các nơi báo về, thì dân sự bị thủy-tai lần này ghê gớm quá. Hội cứu-tế thủy-tai ở Quảng-tây, có gửi giấy xin chánh-phủ trợ cấp, trong giấy có nói rằng thủy-tai năm nay, xưa kia chưa từng có như thế bao giờ, là vì nước bốn con sông đều tràn bờ cả. Dân sự bị lâu nay đã bị họa chiến-tranh trong nước, bây giờ không tài gì chịu nổi được sự tai nạn này nữa. Quan tỉnh-trưởng một tỉnh bị lụt ở phía tây báo tin rằng trong tỉnh nhiều làng bị ngập và xin chánh-phủ xá thuế cho những nơi bị nạn ấy.

Ông hội-trưởng hội Vạn-quốc cứu-tế đoán trước chắc là sẽ có sự đói kém gớm ghê.

* * *

(Bến báo Cavile)

Lãnh-sự-đoàn với việc chiến-tranh

Bắc-kinh, 25. — Trương-tác-Lâm phóng pháo vào Sơn-hải-quan và Trương lại đọa phóng pháo vào Bắc-kinh, nên ngày hôm qua các quan lãnh-sự ở Bắc-kinh có hội-nghị và có soạn một bức công-văn gửi cho hai bên khuyên nên vì nhân-đạo mà chừa những nơi không can-thiệp đến việc chiến-tranh chớ phóng pháo vào, có phóng pháo thì chỉ phóng pháo vào các nơi có quân lính đóng, các thành-trì đồn ải, các hỏa-xa cũng chiến-thuyền mà thôi. Và các quan lãnh-sự lại cảnh-cáo cho hai bên biết rằng ngộ khi tàu bay phóng pháo vào kinh-thành hoặc các nơi tô-ng-thương theo như trong hòa-ước, thì những nhà quyền binh chủ trương việc chiến-tranh sẽ phải chịu trách-nhiệm về tính-mệnh và tài-sản người ngoại-quốc ở các nơi ấy.

Chiết-giang vẫn giữ vững

Thượng-hải, 26, 2 giờ 26 sáng. — Đại-bác vẫn thấy yên không bắn. Có tin rằng quân Giang-tô tiếp được nhiều viện-binh. Chiết-giang đã dự bị sẵn-sàng để quân thù có đánh ở hai bên, cũng chống cự lại được. Vẫn tưởng rằng Giang-tô khai thế công ngày hôm qua, nhưng chưa thấy gì; ở Thiên-tân có tin đến nói rằng Hàng-châu bị phóng-pháo, ba người chết.

Ngày hôm qua, Chiết-giang đã đem viện-binh đến khắp mặt trận. Đã thấy 3 chiếc ô-tô chiến-thắng bọc sắt trên có đặt khai-hoa pháo đi lại.

Có tin rằng người của Tôn-đạt-Tiên đương mộ lính ở Thượng-hải.

Việc giồng dâu nuôi tằm ở Bắc-kỳ

Dân có nhiều thứ, có thứ dân lên cây to gọi là dâu-da. Thứ này ta it giống vì khó hái lá. Có vườn rộng thì giồng các gốc vườn mà thôi.

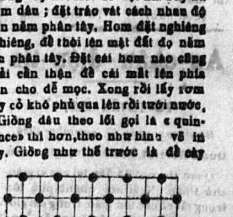
Các thứ lên cây nhỏ, có thứ vỏ trắng, có thứ vỏ nâu, có thứ vỏ tía. Ta thường giồng thứ vỏ trắng. Thứ nâu và thứ tía cũng ít giồng. (Nhà tằm thí nghiệm thuộc về nhà nước, ở tỉnh Bắc-giang, về huyện Yên-dũng, làng Lễ-đê đã giồng thử thứ dâu tía (mûrier violet) Nguyên là nhà tằm ấy ở một cái đồi, vườn dâu đất nhiều sỏi, thứ dâu trắng mọc xấu, dâu tía mọc tốt hơn nhiều. Có lẽ thứ dâu tía dễ giồng mà đất xấu cũng giồng được.

Việc giồng dâu. — Bất cứ thứ dâu nào cũng nên giồng chỗ đất cao (đất đồi, đất vườn cao). Không nên giồng chỗ ẩm thấp có nước đọng luôn. Nếu đất có nước đọng, thì lá dâu có nhiều nước, lá dâu có nhiều nước thì tằm ăn để mắc bệnh. (Các lẽ sẽ nói về mục nuôi tằm). Đất bãi, đất phù-sa, dâu mọc lại càng tốt lắm. Tuy rằng dâu tốt nhưng tằm ăn dâu ở đất bãi, kén vẽ sau xấu hơn tằm ăn dâu đồi, dâu vườn. Đất giồng dâu tốt nhất là đất thịt pha cát (terre argilo-silicieuse).

Cách lấy hom dâu để giồng. — Khi đốn dâu chọn lấy cây đứng to quá, đừng bé quá (cây trung bình trồng tằm thân đẹp đẽ). Chặt chéo mồng lứa ra từng đoạn, dài độ 35 hay 40 phân tây. Chặt mỗi cái hom để lại cái mắt, cách đầu hom độ hai ba phân tây. Trước khi giồng hãy đem bó ba bốn mươi chiếc hom một, rồi để đứng xuống chỗ đất xâm xấp nước, chỗ rợp, lấy rơm rạ ủ đi, thỉnh thoảng tưới nước lên. để như thế bốn năm ngày rồi hãy giồng.

Cách làm đất. — Cày bừa thật kỹ rồi, đất đập thật nhỏ, lấy dây chăng, đánh thành từng rạch cách nhau hai thước tây một. rong mỗi rạch đào từng hố cách nhau một thước rưỡi tây. Mỗi hố đào rộng và sâu độ năm mươi hay là sáu mươi phân tây. Xong rồi lấy đất nhỏ luyện với phân cho xuống đầy hố. Mỗi hố đặt hai hay ba hom dâu; đặt trảo vát cách nhau độ bốn năm phân tây. Hom đặt nghiêng nghiêng, để thỏi lên mặt đất độ năm sáu phân tây. Đặt cái hom nào cũng phải cẩn thận để cái mắt lên phía trên cho dễ mọc. Xong rồi lấy rơm hay cỏ khô phủ qua lên rồi tưới nước.

Giồng dâu theo lối gọi là « quinconce» thì hơn, theo như hình vẽ in dây. Giồng như thế trước là để cày

bừa trong các luống dâu cho dễ. sau nữa là trông vườn dâu đẹp; đứng phía nào trông dâu cũng thẳng hàng. Giồng lối này thì các hố ở hai rạch liền nhau bao giờ cũng chếch, chứ không đối nhau.

Cách giữ gìn vườn dâu. — Khi dâu đã lên tốt, phải làm cỏ luôn, cày bừa trong các rạch. Vun xới các gốc, bón phân.

Ta chưa có thứ phân nào làm theo cách hóa học để bón dâu. Ta thường dùng phân lợn, gà, trâu, bò để lẫn lộn với nhau (tây gọi là fumier de la ferme) để thật mục bón cho gốc tằm. Thứ phân nào bón dâu mà có nhiều chất đạm-khí (azote) cũng tốt: như là phân gà, p. ân chim, vân vân.

Tây gọi là guano). Dâu ăn chất lấy phần nhiều bốc lộp là Phân tằm cũng có khá chất đạm-khí, song không nên dùng để bón dâu, vì tằm có bệnh, vi-trùng ở cả p ân. Tằm ăn dâu bón phân ấy, giống bệnh lại truyền vào. Hoặc là lúc đem bón, các vi-trùng ở phân bắn vào lá dâu, tằm ăn dâu ấy lại nhiễm lấy bệnh.

Khi bón thì bới các gốc ra, đổ phân vào rồi lấy đất phủ lên. Mỗi năm bón một lần. Nếu đất tốt thì vài năm bón cũng được. Bón bao giờ cũng bón sau khi đốn dâu

Cách đốn dâu. — Đến mùa đông dâu lá không đủ nuôi tằm. Chừng bắt đầu tháng chạp thì đốn. Nên đốn bằng kéo tây (sécateur), nếu cây dâu to quá k ông cắt kéo được phải dùng cưa tây (égoine). K ông nên chặt bằng dao, sợ cắt một nhát không đứt, cây dâu xước vỏ ra, về sau khó nảy mầm mà mầm xấu. Cắt vát-mỏng lưỡi, cách mặt đất chừng 10 hay 15 phân tây. Đến năm thứ hai lại đốn cao trên ghỗ đốn năm trước chừng 20 hay 30 phân tây. Đến năm thứ ba lại đốn dưới chỗ năm thứ nhất. Nói tóm lại là năm đốn thấp lại năm đốn cao.

Có một điều cần nên để ý là giống giế hay cần mầm dâu ; mầm lên cao đến 15 phân nó vẫn còn cần, cần xong lại tha về đây tỏ. Nếu thấy đất lầm giống giế thì phải đốn cao ngay chừng năm sáu mươi phân tây.

Nếu có nhà tằm làm theo đúng cách thức, có lò sưởi cho tằm khi giời rét, mà muốn nuôi thêm lứa tằm mùa rét hay là tằm xuân, thì bớt lại một ít dâu không đốn. Chỗ dâu để lại không đốn, chỉ lấy kéo cắt hớt các cành la, cành ngọn, cành nào cũng cắt đi một ít. Cắt đi như thế dâu lại nảy lá ra. Nếu dâu mà không đốn thì đến sang năm nảy lá thật nhỏ, k ó hái, trông khó khan lắm. Dâu lấy tằm ăn không được tốt.

Tây đất xấu tốt, vườn dâu có thể đến tám, chín mười năm mới phải thay gốc.

Cách nuôi tằm. — Lấy tờ trứng về đặt ra nong rồi để vào chỗ mát cho đến khi nở. Trứng trước còn vàng vàng trắng trắng, đến lúc sắp nở thì xám lại. Tây thời tiết nóng lạnh, trứng ở xứ ta tám ngày đến 11, 12 ngày thì nở. Nở bao giờ cũng nở về buổi sáng. Trứng mà tốt, thời tiết thuận hòa, thì nở độ trong một ngày là hết. Nếu vòng trứng mà nở nhiều lần, nên chọn lần nào nở nhiều mà lấy, nếu muốn lấy nữa lấy đến lần thứ hai thì thôi. Nếu lấy nhiều lần, về sau tằm to nhỏ không đều, phải để riêng ra từng thứ. Như thế thành tốn công cho ăn và trông non cũng khó.

Cách hót tằm. — Khi tằm còn nhỏ, còn non da, đừng theo lối nhà quê cứ lấy tay hay là lấy lông gà phảy xuống nong. Nên lấy lá dâu non bẩm nhỏ nhỏ ra rồi đặt từng lá lên trên tằm. Tằm ngửi thấy hơi dâu liền bám cả lên. Khi tằm đã lên nhiều thì nhặc lá dâu ấy ra một cái nong, rồi lại đặt lá khác cho đến khi lấy hết tằm thì thôi.

(*Còn nữa*) Tô-đình-Lung

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 29 Septembre 1924

Quan Herriot với các vị giáo-chủ

Quan Herriot đã đáp lại các vị giáo-chủ Pháp. Ngài nói chánh-phủ tôn trọng tất cả các tôn giáo, trong cái giới hạn luật-pháp. Sự tôn-trọng ấy, tức là cái quyền tự-do, mà có theo cái tôn chỉ ấy thì trong nước mới được hòa-bình thân ái.

Tại hội-đồng các quan thượng-thư

Ngày hôm thứ bảy, hội-đồng các quan thượng-thư xét cái vấn-đề vị ăn thức dùng đặt đó. Hội-đồng đình cấm xuất-cảng cả.

Nước Thổ với nước Tây-ban-nha

Nước Thổ và nước Tây-ban-nha đã ký với nhau một hẳn giao-hiếu

Tại hội Vạn-quốc

Tại tiểu ban coi về vấn-đề trọng tài. M. Adaci (Nhật) có xin hoãn cải cái khoản định nghĩa thế nào là phạm tội vô cớ công kích M. Fernandez (Brésil) phản đối M. Adaci và xin lấy khoản 23 làm chuẩn đích. Các đại-biểu Ly và Hy-lạp biểu đồng tình với M. Adaci. M. Loucheur xin giao việc ấy cho phụ ban xét. M. Adaci ưng thuận. Phụ ban họp buổi sáng. Tiểu ban họp buổi chiều Đại hội-đồng tới đến ngày 1 tới bầu sẽ họp.

Cavite, ngày 27 Septembre 1924

Cướp đường hỏa-xa ở nước Nga

Tin Odessa.—Một bọn cướp làm cho một chuyến hỏa-xa đi từ Moscou đến Odessa trượt bánh ra ngoài đường sắt, vào chỗ cách Moscou 300 dặm. Mười lăm người chết, 25 người bị thương gần chết, và 45 người bị thương nặng.

Phi-hành gia Argentine

Tin Thượng-hải, 25 — Có tin rằng có lẽ hôm nay phi hành Pedro Zanni sẽ khởi hành ở Hương-cảng. Song ngày mai phi hành gia mới đi sẽ bay đến Thượng-hải.

Tin Thượng-hải, 26. — Lư-vĩnh-Tường đã ưng cho p ép phi-hành-gia đổ xuống Thượng-hải. Viên đại-biểu nước Argentine nói rằng đọc đường phi-hành-gia sẽ đổ ở Phúc-châu.

Động đất ở Phi-luật-tân

Tin Manille, 28 — Sáng hôm qua, hồi 5 giờ 45 ở các đảo Basso Batanes có động đất, nhưng chuyển động không mạnh lắm.

Cuộc thi thơ

Các Nam-nữ-Quý-tân nữ-sĩ

MMCMXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Một mối xuân-thu vốn Lạc-Hồng.
Miếu tế quốc gia nguyên Lý-tổ,
Bia truyền vương-tướng tự Lê-công.
Ba nghìn đệ tử còn nàng đạo,
Bảy chục danh hiền vẫn giúp công.
Hỗn hợp xa thư vua Sĩ dạy,
Muôn đời Âu Á đại ánh-hùng.

MMCMXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Muôn tuổi minh vàng chúc thánh cung.
Xã-tắc phụng thờ tôn Khổng đạo,
Bế-vương bia tạc trọng Hiền phong.
Trời liền Nhị-thủy vườn hoa tươi,
Miếu cạnh Nùng-sơn bóng nhật lồng,
Gác phượng khuê lâu còn dấu cũ,
Xa thư bốn bể một lòng chung.

Nguyễn-văn-Lịch
6, Route de Huế, Hanoi

MMCMXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tang hải bao phen đạo vẫn sáng.
Bảo kiếm vua Lê còn dấu cũ,
Kỷ đài nọ Lý chửa rêu phong.
Kia bia Tiến-sĩ gương khoa giáp,
Nọ gác Khuê-văn chốn thánh cung.
Hỏi bạn thư-sinh nên biết đó,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

MMCMXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-vật là đây vẫn có dòng.
Nước đã mấy thu còn dấu cũ,
Tên tuy danh thay đổi bao đông.
Gắm thêu vóc dệt nêu văn-hóa,
Xạ ngát hương thơm chốn học-cung.
Mở dựng miếu này từ họ Lý,
Anh-thư có nhớ đến hay không ?

MMCMXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tới đó mà xem cảnh lạ lùng.
Miếu mạo ngày nga nên thánh Khổng,
Văn minh rày đã nức trời Đông.
Tăng-long chung tủ nguyên tử cũ,
Văn vật xưa nay vẫn có dòng.
Nhật-nguyệt lại vừng gương chính khí
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Chu-văn-Tuân
Làng Khúc-lộng, Bắc-ninh

MMCMXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngày nga dấu Lạc-Hồng.
Cỏ thụ rườm rà từng khói phủ,
Bia cao sừng sững đám mây trông.
Trước sân trông tỏ trăng Thái Tử.
Ngoài cửa thêm vui cảnh Nhị Nùng.
Làn sóng văn-minh đầu đổi mới,
Vẫn còn rực rỡ nếp nho-phong.

Lê-thị-Phong
Gare de Thị-cầu, Bắc-ninh

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 34 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ tư 1er Octobre 1924
8 Hành
Âm-lịch
Mồng 8 tháng chín năm Giáp-tí
(Ất-Dậu Qui-niêu.
Tháng Mộc, tạo Trần, Trực Định
Kị : Mộc-dục, Tứ-tuyệt, Quan-kế, Hoang : Tế-tự, Kỷ-phúc, Cầu-tự, Hội-hữu, Xuất-hành, Tiến-nhân, Động-thổ, Thương-lượng Di-tụ, Tu-cung, Tạo-tác, Nạp tài.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 90
— nhì	—	10 3
— ba.	—	9 82
Thóc.	—	6 60
Ngô.	—	6 40

Giá hạc. - Kể từ ngày 30 Septembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 101 18

Tin tàu. — Tàu *Songbo* đến ngày thứ năm 2 octobre hồi 9 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hoi - hao và Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 1er octobre.

Quan Toàn-quyền tại Huế. — Quan Toàn-quyền Merlin và quan Khâm-sứ Pasquier đã đi xe-lửa ở phía Nam ra tới Huế chiều 27 vừa rồi, lúc 17 giờ 43. Các ngài trước đi định đi ô-tô, song vì đường bị mưa ướt cho nên lại đi xe hỏa.

Các quan Tây Nam ra ga đón hai ngài đông lắm. Có quan hàm Toàn-quyền Charles nguyên Khâm-sứ Trung-kỳ, quan quyền Khâm-sứ Le Fol, các quan thủ-hiến các công-sở, quan nguyên Cơ-mật-viện trưởng Tôn-thất-Hân, quan Cơ-mật-viện trưởng Ng-hữu-Bài cùng các quan thượng-thư các bộ, vân vân. Khi các quan ở ga ra thì phường nhạc của đội k 6 - xanh cử bài *Marseillaise* mừng rồi đến súng đại-bác ở trong thành nổi hiệu báo tin quan Toàn-quyền và quan Khâm-sứ đã tới Huế.

Quan Toàn-quyền trở về Hà-nội. — Quan Toàn-quyền Merlin và quí phu nhân đi đường bộ ở Huế ra, sẽ tới Hà-nội chiều ngày 3 octobre. Quan cai-trị Le Fol chánh quản-lý Văn-phòng phủ Toàn-quyền và quí phu-nhân cùng đi với quan Toàn-quyền.

Quan cai-trị Châtel thì ra trước 48 giờ đồng-hồ và ở lại Hà-nội mấy bữa rồi mới trở về Vinh nhận chức công-sứ như cũ. Còn các quan khác ở văn-phòng quan Toàn-quyền thì đã đi đường thủy ra rồi.

Cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ hội Khai-trí mở từ ngày 23 novembre 1924.

Tòa án Đại-hình. — Việc Cauvin phạm tội giả mạo tiêu-mất 126.691 f. 71 của chủ là M. Taupin, chủ nhà in phố Tràng-tiền mà bản báo đã đăng trong số hôm qua thì mãi đến 8 giờ tối tòa mới nghe xong lời luận tội của quan phó Chưởng-lý và lời cãi của luật-sư bên nguyên bên bị.

Tòa kết án Cauvin phải 3 năm tù không được án treo, và phải bồi lại số tiền đã tiêu ấy.

Vỡ nợ gian trá. — Sáng hôm nay, tòa xử đến việc Robaglia là chủ một hàng cơm phố hàng Trống, trước đã can án rồi, cùng với thị Bachet Béatrice có phần ở hiệu ấy phạm tội vỡ nợ gian-trá.

Hàng cơm ấy của hai người mua từ đầu năm 1924 mà đến cuối năm 1923 thấy sát vốn đỡ, hiện không có tiền trả n ợng nhà bán chịu cho mình nữa. Vì thế mà ngày 29 décembre 1923 Robaglia bị tòa án Thương-mại Hà-nội xử án vỡ nợ rồi đến ngày 7 janvier 1924 thị Héatrice Bacbet cũng bị án vỡ nợ nốt.

Mấy nhà giám định khám xét sổ sách tại hàng cơm ấy khai rằng các sổ sách trong nhà rất là hỗn-độn, biên chép không có thứ tự chỉ nhất nào cả. Xét ra trong khoảng từ juillet 1922 đến décembre 1923 mà vốn mất đ 21.179 $ 92. Nếu thật tổ bẩy nhiêu tiền thì cái hàng cơm ấy bị tàu đã tàu rồi chứ không còn đứng được nữa. Cứ như tờ trình của mấy viên giám định xét sổ sách và các đồ vật trong hiệu ấy thì số tiền sở-dĩ khuyết đi là tại hai người cùng giấu tiền của hiệu đi và lại tiêu những việc riêng cũng trích vào tiền của hiệu, là tội đã nghị trong điều 591, 592 trong bộ Thương-luật và điều 402 trong bộ Hình-luật.

Lúc bản-báo ấn hành thì tòa còn đang hỏi.

Tòa Thượng-thẩm. — Bến ngày 8 octobre này, tòa Thượng-thẩm sẽ xử việc M. Forgeron là quan đốc Vụ-bản ở Hòa-bình bị kiện về việc đánh mấy người Việt-Nam.

Việc ấy xét ngay tại tòa Thượng-thẩm vì M. Forgeron là quan đốc, giữ việc tư-pháp thì cũng coi như là một quan-chức của ngạch tư-pháp vậy.

Một sở đại-lý việc quan. — Người Việt-Nam ta chắc không mấy người là không được nghe cái đại-danh quan Pevrot, nhất là các giáo-chức thì ai cũng biết sự học-thức yêm-ái của ngài đối với người Việt-Nam ta trong mấy năm ngài giữ chức thủ-hiến Học-chính ở Bắc-kỳ

Ngài về nghỉ ở quí-quốc được hơn hai năm, nay vì cái lòng quyến-luyến giang-sơn nước ta mà ngài lại trở lại. Vì thế ngài mới mở một sở đại-lý việc quan, như là làm các đơn từ tại các tòa Tây-án, Nam-án, làm các văn-tự văn-khế, các giấy hợp-đồng, giấy điền-lệ, các việc đổi chác, mua bán, vân vân. Nói rất lại là phàm những việc thuộc về luật-lệ thì nhận làm đại lý cả. Ai cần hỏi ban gì về lý-luật thì ngài cũng chỉ bảo cho.

Quan-nguyên Học-chính Peyrot có ba tờ văn-bằng cử-nhân, là văn-chương, khoa-học và pháp-luật, ở bên này đã có tiếng là bậc hay chữ và nhất là cái đức tính công bằng chính trực là đức tính rất hiếm có ở đời nay thì ngài lại giàu lắm. Như vậy các nhà có việc mà đến nhờ ngài thì hẳn là được như ý sở cầu, không còn phải ngại-ngùng chi cả.

Chúng ta đem quả-quyết rằng quan Peyrot thật là một nhà pháp-luật mà người minh ai nấy có thể tin-cậy trong các công-việc được.

MUỐN BẠN NHÀ VÀ ĐẤT

Nhà số 136 et 138 đường Sinh-từ và 4 lots đất đường Gia-long (góc hàng Kén).

Hỏi tại 81, rue Paul-Bert. 4004

Bắc-kỳ thêm được một trường hành-chung-nữa. — Ngày 23 septembre 1924, quan Toàn-quyền đã ký nghị-định sau này :

« Lớp Thành-chung học Pháp-Việt (cours complémentaire) phụ thuộc vào các trường Nam-định, kể từ ngày 1er septembre 1924 trở đi, đổi làm trường Thành-chung (Ecole complémentaire).

Trường hành-chung Nam-định còn dọn tạm ở nhà trường phố Carreau, và từ nay cho đến khi có lệnh mới thì chỉ nhận học-trò ở ngoài đến học thôi. »

Nguyên là ở Nam-định mấy năm nay đã có lớp Thành-chung rồi, nhưng chẳng qua cũng là hơn học Sơ-học một ít mà thôi, chứ chưa được, kể là một trường Thành-chung như trường Bảo-hộ Hanoi. Bởi vậy mà học-trò vẫn chưa có người đi thi bằng thành-chung.

Từ năm 1905 ở Nam-định đã có trường Thành-c ung « Jules Ferry » ngang với trường Thông-ngôn ở Hanoi, cũng dạy học trò đi thi bằng Thành-c ung rồi, đến năm 1908 vì đổi trường Thông-ngôn Hanoi làm trường Bảo-h , dọn lên trên Bưởi mà trường Jules Ferry ở Nam-định lại bãi đi, sáp n ập với trường Bảo-hộ làm một. Đến nay ở Nam-định lại lập lại thì cũng như là trường Jules Ferry sống lại vậy.

Có người thấy trường Thành-chung Nam-định nay mới lập thì phần nào là chậm quá, nhưng ta tưởng chậm cũng còn hơn không. Bởi vậy mà ta rất cảm ơn các quan đại-biểu chính đốn lại việc ấy, có lẽ từ sang năm trở đi có thể giúp cho học-trò đỗ bằng sơ-học được thêm một phần có chỗ theo học, khỏi phải bơ vơ tìm chỗ học không được mà thành những hạng dở-dang.

Nhưng ta lại mong rằng trường Thành-c ung Nam-định còn khoảng trương ra nữa, ít ra cũng được bằng nửa trường Bảo-hộ trên này và các lớp Thành-chung ở Haiphong cũng xin Chính-phủ kíp đổi ra trường Thành-c ung cho và ít ra ở Hải-dương, Bắc-cầu, Sơn-tây cũng mở thêm cho một trường Thành-chung nữa thì mới đủ nơi học cho học trò. Các nhà có con đi học lấy làm trông mong lắm.

Hội cho Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre cho tới 14 Décembre 1924.

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá 0 $ 10

Bán ở khắp các hàng sách

Thi bằng tiểu-học Tây. — Sáng hôm nay, kỳ thi bằng Tiểu-học tây (Brevet élémentaire) có những bài này :

Âm-tả

Iphis voit à l'église un soulier d'une nouvelle mode ; il regarde le sien et en rougit, il ne se croit plus habillé. Il était venu à la messe pour s'y montrer, et il se cache : le voilà retenu par le pied dans sa chambre tout le reste du jour. Il a la main douce et il l'entretient avec une pâte de senteur ; il a soin de la rire pour montrer ses dents : il fait la petite bouche, et il n'y a guère de moments où il ne veuille sourire : il regarde ses jambes, il se voit au miroir ; l'on ne peut être plus content de personne qu'il l'est de lui-même : il s'est acquis une voix claire et délicate et heureusement il parle gras ; il a un mouvement de tête, et je ne sais quel adoucissement dans les yeux dont il n'oublie pas de s'embellir ; il a une démarche molle et le plus joli maintien qu'il est capable de se procurer. Il met du rouge mais rarement, il n'en fait pas habitude ; il est vrai aussi qu'il porte des chausses et un chapeau, et qu'il n'a ni boucles d'oreilles, ni collier de perles ; aussi ne l'ai-je pas mis dans le chapitre des femmes.

La Bruyère.
(De la mode).

Câu hỏi

I. Expliquez le sens de ces locutions dans lesquelles entre le mot plus : Il ne se croit plus habillé.

L'on ne peut être plus content de personne qu'il l'est de lui-même

Il a..... le plus joli maintien qu'il est capable de se procurer.

II. Relevez les propositions subordonnées en indiquant leur fonction.

III. Analyser :

Etait venu dans « il était venu à la messe..... *gras* » il parle gras ».

Toán học

Cả hai ban

I. Trouver une fraction égale à la fraction $\frac{92}{253}$ et dont la différence des termes soit 35.

Nam ban

II. Un propriétaire veut entourer extérieurement une rizière rectangulaire d'un talus en forme de parallélipipède rectangle ayant 0,80 de haut et 0,50 de largeur. Les dimensions de la rizière sont 45 m. et 23.

La terre nécessaire à la construction du talus est uniformément prélevée sur la rizière.

Quelle est l'épaisseur de la couche à enlever ?

N. B. — On notera que la partie du terrain sur lequel est bâti le talus bien qu'extérieure à la rizière, est d'abord au niveau primitif de celle-ci et que par suite la hauteur du talus soit 0,80 m. doit être comptée à partir du niveau final de la rizière.

Nữ ban

II. Pour acquitter une dette de 5.935 p. un commerçant donne deux billets l'un de 3.000 p. payable dans 80 jours, l'autre de 1.500 p. payable dans 40 jours. Il souscrit de plus un billet à l'échéance de 60 jours. Quelle doit en être la valeur nominale, le taux de l'escompte (escompte commercial) étant de 6 o/o ?

NHÀ ĐỂ MỚI

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man mới mở một cái nhà đẻ tại phố hàng Mã-mây (Rue des Pavillons noirs), số nhà 51, nhà đẻ này chắc dân trong hàng phố ai cũng vừa ý, có cô đỡ chuyên môn coi về đỡ đẻ, có ba hạng : nhất, nhì và hạng ba. 4011

PHARMACIE FRANÇAISE INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GIÁN-KÍ-VIÊN

Vẫn ngày càng bổ ích, càng được tiếng, chuyên trị khắp các thứ bệnh ở trong mình người ta, các thứ bệnh ngoài da.

Trường nam Sư-phạm. - Các nam học-sinh có tên sau này được vào học năm thứ nhất trường nam Sư-phạm Hà-nội, ăn ở tại trường không phải trả tiền :

MM. Lê-văn-Nghiêm, Hoàng-đình-Ninh, Ng-văn-Thịnh, Tô-Dương, Tô Hào, Lê-văn Ngọ, Phùng-văn-Tài, Ng-dzoãn-Tương, Trịnh-xuân-Phái, Ng-mạnh-Quỳnh, Nguyễn duy-Ngữ, Nguyễn-văn Hồng, Trần-như-Tỉnh, Ng-đình-Nhu, Đào-trọng-Hiển, Ng-văn - Ngũ, Hoàng-văn-Nguyên, Đỗ-đức Quý, Phạm-xuân-Trương, Hoàng-văn Thanh, Đào-văn-Tương, Phạm-văn-Côn, Ng-trí-Dzoan, Nguyễn-đình-Khôi, Đào-huy-Mẫn, Vũ-đình-Quang, Nguyễn-quang-Bộ, Tôn-thất-Tuân, Trần-gia-Nông, Ng - văn - Đính, Ng-văn-Liêm, Vũ-văn-Tương, Ng-qui-Hâu, Phạm-huy-Kinh, Ng -văn-Tư, Nguyễn-hữu-Do, Ng-như-Hoàn, Ng-văn-Ngọc, Nguyễn-văn-Tỷ.

Trường nữ Sư-phạm. — Các nữ học-sinh có tên sau này được vào học năm thứ nhất trường nữ Sư-phạm Hà-nội, ăn ở tại trường không phải trả tiền :

Mailles Ng-thị-Thu, Phạm-thị-Bình, Ng-thị-Thái, Ng-thị-Chúc, Phan-thị-Trang, Ng-thị-Phúc, Ngô-kim-Hồng, Ng-thị-Nhuận, Ng-thị-Ngoan, Trần-thị-Vân, Ng-thị-Thơm, Phó-thị-San, Phan-thị-Nhạn, Phạm-thị-Lợi, Lê-thị-Thọ, Phạm-thị Cúnh, Ng-thị-Ái, Trịnh-thị-Tu, Ng-thị-Tuy, Phan-thị-Giao.

Hội ảnh báo-cổ. — Trước bữa quán đã có đăng rằng Hà thành ta sắp có một hội ảnh (Société de photographie amateur) nay được tin đích xác về hội ấy, vậy bản-quán lại thuật lại để bà con ta cùng biết.

Hội ảnh này là do mấy ông bạn thân của bản-quán tổ-chức lên. Hoi viên sáng lập toàn là những tay danh-giá có học-thức, rất tinh-xảo về ảnh-thuật mà lại rất nhiệt-thành về sự báo-cổ.

Chủ-đích của hội là họp những anh em đồng-chí, sửa một buổng lịch-sự để thu tập và phô bày những hình ảnh các cổ-đồ cổ tự, các đền tích cũ về mỹ-thuật, văn - hóa, phong-tục, nghệ - nghiệp cùng là những cảnh thiên-tạo, nhân - tạo khéo - léo của nước Nam nhà. Hội lại tổ-chức những cuộc du-lịch trong Đông-p áp, những buổi nói chuyện về nghề ảnh, về mỹ-thuật, về địa-dư và về kỹ nữa, rồi có những cuộc đấu-xảo riêng để khuyến khích anh-em trong hội và hàng năm có gửi ảnh vào hội Khai-trí tiến-đức và các nội bên Âu-Mỹ để dự cuộc đấu-xảo chung làm mối quảng-cáo cho hội nữa.

Hội lại còn trù-tính, hễ đủ tài-lực lại thêm một ban chuyên ảnh học (Le cinéma) và luyện một bọn tài-tử trí trúc để đóng những tích truyện cổ Á-đông n ư các truyện về lịch-sử nước Nam và các truyện Nhật, truyện Tàu, truyện Ấn - độ mà ta thường được đọc. Tại buổng hội có để các sách về chuyện-môi và các đồ dùng về ảnh để tiện chỉ dẫn lẫn cho nhau chóng tấn tới. Hội sẽ vui lòng tiếp các nhà soạn, các nhà làm sách, các nhà mỹ-thuật, mà cho mượn những kính ảnh cũng các bức họa của hội để làm rã.

Bản-quán rất lấy làm ngợi khen cái mục-đích cao-thượng của hội ảnh Báo-cổ này mà dám chắc rằng h i sẽ được hoàn-nghênh đích-đáng, thực là một hội hữu ích ta xưa nay mới có là một. Tuy là hội chơi, nhưng chơi một cách ích-lợi vô cùng, chơi mà học được mỹ-thuật, chơi mà rèn tập được cho tai mắt, cho tinh-thần được sáng sủa, lại thu-tập được những cảnh cổ của ông cha, duy-trì được những cái thường trông thấy ở trong nước ngày nay mà mai hậu này bước thay đổi khác đi, hoặc tiêu biến đi không còn vết gì nữa.

Hỏi ảnh thì bên Âu-mỹ kể có biết bao nhiêu, nhưng phần nhiều chỉ là để cho nghề ảnh thêm tài, thêm phát đạt, hoặc chỉ để cho anh em vui vẻ mà tiêu-khiển với nhau trong buổi hưu hạ, cuộc nhàn du mà thôi. Hoi ảnh của mấy ông mới tập ra đây, không những có cái mục-đích ấy mà thôi, lại thêm cái chí khảo-cứu sưu-tập, và báo cổ nữa, thì thật là hoàn toàn lắm vậy.

Hội mới nhóm tài-lực chưa có bao nhiêu n ưng đã có ý cao-thượng cái về êm-đềm ấy thì sự phát đạt trông cũng không mấy lúc.

Bản quán chắc rằng đồng-bang ta nhiều người chuộng cái chủ-đích của hội này mà sẽ nhiệt-thành cổ-động cho để hội chóng được nên to-tát.

Thuyên chuyển. — M. Nguyễn-đăng-Thiện giáo học trường Pháp-Việt đạo nam Hanoi vừa có nghị-định đổi lên Lạng-sơn sung chưởng-giáo trường P áp-Việt tỉnh ấy. Ông Thiện đã khởi-hành sáng hôm nay, các thân bằng cố-hữu ra ga tiễn lấy làm nhỏ tiếc lắm.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

CẦN THẦY GIÁO

Nha Học-chính Bắc kỳ hiện cần dến nhiều giáo-sư có bằng Thành-chung-học tốt-nghiệp (Diplôme de fin d'études complémentaires) hay bằng Tiểu-học sư-phạm (Brevet élémentaire). Vậy ai có những bằng ấy, muốn sung vào chức giáo-viên, thì nên kíp đệ đơn vào xin tại nha Học-chính (phủ Thống-sứ) sẽ được mông hồi ngay.

Đơn xin làm bằng giấy tin-chỉ và phải đính theo những giấy sau này :

1° Bản sao những bằng của mình.
2° Giấy khai sinh.
3° Giấy căn cước và giấy hạnh kiểm
4° Quyền sổ nhà trường (Livret scolaire) hay giấy chứng chỉ trước học trường nào.
5° Giấy thầy thuốc nhà-nước khám bệnh, có ảnh dán vào đấy. (Ai ở Hanoi thì đến nha Học-chính mà xin giấy được đi khám thầy thuốc không mất tiền)

Lương lúc mới vào hạng giáo học tập sự (instituteur stagiaire) là 450 p. một năm, là không kể những tiền pe-cấp ngoại. Ai chưa đủ 18 tuổi thì được bổ vào chân giáo-học phụ bếp (instituteur temporaire) mỗi tháng là 35 đồng. Đồng thời tuổi được lên hạng thì sai ngay.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-dào

• TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người cơ trí khôn tin không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư báo này.

Một cuộc vui đặc-biệt! — Nghe đâu hội Trong-Bắc-kỳ nông-công-thương-tương-tế được tổ-chức một cuộc vui đặc-biệt, chỉ nay mai đem ra công-hiến bà con trong thành-phố ta; thu được bao nhiêu tiền giúp cho dân bị lụt cả, mà bao nhiêu phí-tổn thì về hội chịu. Cuộc vui này sắp đặt toàn về cảnh nước lụt, phim ảnh rất mới rất lạ như võ đê, hộ thủy, vân vân, lại có một nhà danh-họa ở Hà-thành ta bày giúp cảnh một nhà bị lụt trong buổi hoàng-hôn; có hai vai đào kép hát đóng sa-mạc bông-mặc; bài hát mới, tả rõ cảnh bi-thương thảm-thiết của nạn-dân, chắc ai nghe xong cũng phải thương-tương như mình chính được mục-kích cái cảnh thê thảm bi-ai ấy, lại có cảnh ả-đào hát bài bông dồn đại thạch và có cuộc hòa-nhạc của đội lính 1er Tonkinois.

Khi nào được tin gì mới về điều đó thì sẽ đăng báo lại.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời cảm ta các cụ các quan, các ông, các bà đã có lòng đi đưa đám, hoặc đưa đồ viếng phu-quân, thân-phụ, thúc-phụ, nhạc-phụ, ngoại tổ chúng tôi là:

Cụ NGUYỄN-ĐÌNH-CHÚ

Quang-lộc tự thiếu-khanh, tri-sĩ

đã trí-sĩ chung ở phố hàng Quạt, số nhà 14. Năm nay bư'ng thọ 69 tuổi.

Trong khi tang-gia bối rối, có điều gì sơ-suất, xin các cụ, các quan, các ông, các bà lượng thứ cho, chúng tôi lấy làm cảm-tạ lắm.

Vị vong-nhân: Mme Vve Ng-đ-Chú,
Thân-điệt tứa-tự: Ng-đình-Đạt
đồng gia-quyến đẳng bái tạ.

Mỗi ngày một hơn

Câu đó đ nh như cái phương-châm của sở quản-lý Đông-dương đại thương-cục (Grands Magasins Réunis) Hà-nội đối với quý-khách vậy. Thực thế quý-hiện có nhờ bản-quán báo tin để quý-khách biết rằng, ngày 1er Octobre này quý-hiệu sẽ mở:

1° Một phòng đóng giầy tổ-chức lại khác trước, giao cho một người cai giầy có tiếng chủ-trương, và có một bọn thợ chuyên-môn giúp việc. Giầy đóng thực nhã, theo kiểu tối tân, giá thực đẹp tực bền. Từ ngày hôm nay, ai đặt giầy cũng được. Giá rẻ, giầy đóng đúng mẫn, thập phần hoàn-toàn.

2° Một phòng chụp ảnh. Giao cho một n à chuyên-môn có tài chủ-trương. Các nhà chơi ảnh có thể mua các hòm ảnh và các đồ dùng: Kính ảnh, giấy ảnh và các thứ thuốc. Những nhà mới tập ảnh đến đấy có một người nhà nghề sành sỏi, và từng trải mách bảo cho mọi việc.

3° Và (việc này thật một tin lạ cho các quý-bà), một phòng gọt sửa móng tay, hiện đương sửa soạn ở từng dưới. Các quý-bà (cả các quý-ông) đến đó, sẽ có một cô thợ rất nhã, mà lại giỏi nghề, tiếp đãi qui khách.

Vậy ngày 1er Octobre xin quý-khách đến Đông-dương đại thương-cục (G. M. R.).

Việc ăn cắp thuốc của sở Y-chính. — Những thứ thuốc của bọn ăn cắp lấy của kho thuốc sở Y-chính Đông-pháp mà bản-quán đã nói trong số hôm qua thì tính ra từ trước đến giờ có đến ba nghìn đồng.

Thuốc *chlorhydrate de morphine* ăn cắp có đến 250 grammes và thuốc *quinine* bánh cũng vào đến một *kilo*.

Việc này sở Mật-thám còn đang tra xét, chỉ nay mai sẽ đem xét lại Tòa án. Người Tây chứa những thứ thuốc ăn cắp ấy cũng bị sở Mật-thám đòi đến hỏi ngày hôm qua.

Đàn bà dễ có mấy tay. — Có Trần-thị-Nui 26 tuổi ở đường Huế số 28 có kiện tại sở Cẩm rằng Ng-thị-Hảo 21 tuổi ăn cắp mất 92$00 của mình. Thị-Hảo phải bắt giam tại sở Cẩm thì đêm 27 vừa rồi trốn ra được.

Bị một lầm vải rơi làm gãy chân. — Chiều hôm qua hồi 1 giờ, một người hàng tơ là Ng-công-Khuê, 41 tuổi quán làng Đại-mỗ (Hà-đông) đi đến hàng Đào ở trước cửa nhà số 102 thì bị một bì vải to của người ta đang giờ ở xe xuống rơi phải chân trái bị trọng thương. Phải khiêng ngay vào nhà thương.

Xe đụng phải nhau. — Chiều hôm qua, hồi 1 giờ, ở ngã tư phố Đồ-hữu-Vị và đường Carnot có một chiếc ô-tô T.1813 của M.Caffre nhà ở phố Đồ-hữu-Vị số 44 và một cái xe tay P.P.S. số 16 đụng phải nhau.

May không việc gì đến người, chỉ hư ' ông xe mà thôi.

Xà-phòng **THIBAUD**

làm bằng nước hoa Cologne

0$15 một bánh

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NÊM THỬ MÀ XEM!

Các thứ thuốc là hiệu Con Gà, chưa cuốn và cuốn rồi, hàng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rào cổ, không nhức đầu. Thử một lần thực.

3027

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thời tiết. — Không thấy năm nào trái thời-tiết như năm nay, nhiệt độ hàng ngày vẫn thường đóng số 33, 34 thì đã rõ sự nóng bức khó chịu c o người ta biết chừng nào.

Hỉ-tín. — Được tin đến mồng chín tháng chín ta này tức là ngày 7 Octobre 1924, M. Phạm-minh-Nhân, chủ-sự buồng Bưu-chính ở Quan-khẩu sẽ kết hôn với cô Lê-bích-Liên là lệnh-ái cụ Lê-Phượng, buôn bán ở phố hàng Than, Hanoi. Vậy có lời mừng M. Nhân và tân giai-n ân.

LẠNG-SƠN

Cuộc hát làm phúc. — Đến 4 tháng mười này nay tức là ngày 6 tháng chín tại chợ tỉnh mở cuộc hát tuồng để quyên tiền giúp dân bị lụt, ấy cũng là nhờ tấm lòng sốt sắng từ thiện của các ông tòng sự tòa Sứ và các công sở hết lòng vì nghĩa đã bàn định cho cuộc hát được long trọng để tỏ chút lòng hữu ái cùng nhân loại. Hôm đó các ông định soạn một tích hát đích đáng và cho con hát luyện tập từ hôm trước để được vui lòng các nhà dự cuộc. Cuộc hát này có mời cả các quí quan và các thân hào trong hàng tỉnh đến dự. Mong rằng hôm đó bà con đến dự cuộc cho thật đông để cho thành việc phúc, trước là mua vui trong mấy khắc, sau là tỏ chút lòng thương xót cùng nhân loại và tỏ lòi mang tiếng với người ngoài.

Kia cuộc lạc quyên bốn triệu bạc của người Hoa-kiều cứu nạn thủy tai cho dân Trung-hoa, đó là tấm lòng xót thương cùng nòi cùng giống của họ, còn ta đây ta lại không biết thương xót nhau hay sao, vậy mà mấy vạn sinh linh cơm chẳng được no, áo chẳng được ấm đang mong mỏi ở tấm lòng các nhà từ thiện, vậy việc này là việc nghĩa, mong rằng bà con trong tỉnh kẻ ít người nhiều để cho được hoàn toàn việc làm phúc. Mong lắm thay! Thuần-Phong.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Việc học trong bản-tỉnh. — Học-khóa năm 1924-1925 đã khai-giảng từ hôm 15 Septembre. Cứ như biểu tổng-kê của nha Học-chính thì hiện nay trong tỉnh hạt có cả thảy 2.106 học-sinh, trong số ấy có 55 nữ học-sinh; sĩ số kể trên đó là kể số học-trò các công-trường chứ không kể đến các tư-trường. tính những thì số học-trò các tư-trường cũng được trên dưới vài trăm nữa.

Số trường học trong toàn hạt hiện nay có hai trường Sơ-học kiêm bị (écoles primaires de plein exercice), một trường ở thành-phố Đồng-hới và một trường ở Roon; một trường nữ-học ở thành phố Đồng-hới; mười trường Sơ-đẳng yếu-lược (écoles élémentaires) và hai mươi ba trường Dự-bị (écoles préparatoires).

Năm học này, các trường ở miền hương thôn số học-trò đầu-đơn nhập-học có phần hơn năm ngoái, duyên do bởi tại mùa màng thất bát nhiều, các nông-gia bị quẫn-bách, đồng tiền không dư, lấy gì mà cho con đi học, thế là năm nay dân nhà quê ta đã bị tổn thương về nông-vụ mà cũng thật tội vì về học-vụ nữa, cho hay hai đàng vẫn có quan-hệ mật-thiết với nhau lắm.

Tuy rằng năm nay số học-trò và nhà trường không tăng giá lên nhiều như năm ngoái, song việc học vẫn có phần tấn-bộ hơn trước, nghĩa là cái trình-độ học-lực của học trò có can thêm.

Học-giới tỉnh nhà mà có khỏi sắc như thế, tưởng ông Đốc-học Trần-Kinh cũng có một phần công to vậy. Từ khi rắn tiên-sinh giữ quyền học-chính bản tỉnh vẫn có lòng nhiệt-thành với việc giáo-dục lắm.

TOURANE

Nghênh tiếp quan Toàn-quyền và quan Khâm sứ. — Quan Toàn-quyền Merlin ở Nam kỳ ra Kinh dự lễ Tứ tuần đại khánh và quan Khâm-sứ Pasquier về nghỉ bên Qui-quốc trở qua, vừa lại kinh dự lễ Tứ-tuần; cả hai ngài cùng đo đường bộ để tới Tourane khi 10 giờ rưỡi sáng ngày 27 Septembre, đến chiều thì các ngài cùng đáp chuyến xe thường ra thăm. Có quan thượng-thư bộ Hình vào đón các ngài.

Ngày 26 Septembre có một chuyến xe lửa riêng đưa Merlin phu-nhân và Pasquier phu-nhân ra Huế, hai phu-nhân đều do đường thủy ở Saigon đáp tàu *Orénoque* ra trước.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 30 Septembre 1924

MỘT TRẬN CƯỜI

Ban hát mới của bản-hội diễn (toàn đào kép c ưa đ ến qua ở ban cũ lần nào).

Mời quý khách đến bình phẩm.

Tối thứ tư 1er Octobre 1924

THUA CHÍ ĐÀN BÀ

Dùng thuốc độc, mắc mưu sâu,
Chi khôn thục-nữ biết đâu mà tường.
Hai nhân nhân hại là thường,
Lẽ nào trong chốn công-đường thiên tư.

Bát quái-cheo!

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiêu-cô cho bản-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái bát quái, thì mấy chính hiệu chè ngon

SINH-THÁI

31, Giữa Phố hàng Ngang, 31

HANOI

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khi huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ vài giọt khẩ đi khỏi bệnh.

Giá bán: 1$20 một lọ

• THUỐC MYSOL •

Là thuốc chuyên-trị bệnh lậu mới mầu nay đã tinh-chế

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách chế khác hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vẩn. Vậy người dùng cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trong thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thật PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con giữ vào với lợ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá cả 1 p.25 và thuốc thật PARAT giá cả 1 p.40

Nên mua ngay ở hiệu bào chế « BHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi. Bệnh chậm một ngày thì bệnh lại thêm nặng thêm.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bản đồ vàng, đồ bạc: các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đủ mẫu, đồng hồ quả quít, ô đen ba, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

277

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 242

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, xi hiệu tôi muốn mong đóng khách.

Qui-khách có dùng, xin một chiếu cố.

2045 MAO-TRIỆU kính cáo.

Số 28

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Ngày hôm sau, ở trong sơn-trại mổ dê giết lợn, đặt tiệc tiễn-hành. Trên bàn nồng rượu bày la-liệt các đồ tửu-khí bằng vàng bằng bạc. Ba người vừa toan cùng ngồi nồng rượu thì bỗng nghe báo tại dưới chân núi có mấy chiếc xe hàng-hóa và hơn mười người đi hộ tống. *Lý-trung* và *Chu-thông* nghe báo, vội-vàng đem quân xuống núi, chỉ để có mấy tên lâu-la đứng hầu *Lỗ-tri-thâm* mà thôi.

Lý trung và *Chu-thông* nói:

— Mời đại-huynh cứ ngồi rượu trước, chúng tôi xuống núi lấy được tiền bạc đem về, sẽ xin để tiễn đại-huynh.

Nói xong, đem quân đi ngay. *Lỗ tri-thâm* nghĩ thầm: Hai thằng này biển lận lạ thường. Chúng nó thiếu chi vàng bạc, không đưa tiền ta được, mà lại đi cướp của thiên-hạ để tiễn, há chẳng phải của người phúc ta, chỉ khổ thằng khác mà thôi. Để ta sẽ sửa cho chúng nó một mẻ.

Lỗ-tri-thâm nghĩ vậy, liền gọi mấy tên lâu-la gần đấy, bảo rót rượu uống. Mới uống được vài chén thì đứng dậy đánh mấy tên lâu-la ngã lăn xuống đấy, rồi trói gô lại, nhét dẻ vào miệng.

Bao nhiêu các đồ tửu-khí bằng vàng bạc, *Lỗ tri-thâm* cuốn cả vào trong khăn gói. Phong thư của *Tri-chân trưởng lão* thì cất r êng vào cái túi ở trước ngực, rồi vai đeo khăn gói, tay cặp giới-đao và thiền-trượng, tức-khắc đi ra.

Ra đến phía sau núi đứng nhìn thì ngọn núi ấy rất treo-leo. *Lỗ-tri-thâm* nghĩ thầm rằng: Nếu ta đi phía trước thì tất nhiên gặp bọn kia về, chi bằng ta nhảy xuống chỗ đám cỏ rậm này là hơn cả.

Nghĩ vậy, liền vứt khăn gói xuống trước giới-đao và thiền-trượng cũng vất theo, rồi sau nhảy liều một cái, người lăn lông-lốc xuống đám cỏ rậm ở phía chân núi, không hề thương-tổn chút nào.

Lỗ-tri-thâm vùng dậy, lại tìm khăn gói đeo lên trên vai, tay cặp giới-đao và thiền-trượng, dảo bước đi thẳng. *Lý-trung* và *Chu-thông* xuống đến chân núi trông thấy bọn mấy chục người kia đều có khí-giới, mới cùng giơ ngọn giáo để sắp khai-chiến.

Bọn lâu-la cùng quát to lên mà bảo rằng:

— Các ngươi muốn tốt thì nộp tiền « *Mãi lộ* », ta sẽ cho đi!

Trong bọn kia có một người giơ đao đến đánh *Lý-trung*. Hai bên đánh nhau hơn 10 hợp mà không phân thắng phụ. *Chu-thông* nổi giận, cầm giáo tiến đến. quát to lên một tiếng. Cả bọn lâu-la đều kéo ồ ra. Bọn kia không sao địch nổi, phải quay mình bỏ chạy, có bảy tám người chạy chậm, đều bị đâm chết.

Bọn lâu-la lấy được các xe hàng-hóa đem lên trên núi. Khi về tới sơn-trại, trông thấy mấy tên lâu-la đều bị trói vào cột, các đồ tửu-khí bằng vàng bạc đã chẳng thấy đâu. *Chu-thông* coi trói cho mấy tên lâu-la, rồi hỏi kỹ đầu đuôi xem *Lỗ-tri-thâm* đi đâu.

Mấy tên lâu-la nói:

— Ông ta trói chúng tôi lại, rồi bao nhiêu tửu-khí bằng vàng bạc cuốn cả vào khăn gói mà bỏ đi rồi.

Chu-thông nói:

— Thằng sư hồ-mang này quả không phải là người tầm-thường! Ai ngờ nó giỏi đến cái thủ-đoạn ấy!

Nói xong, cùng nhau đi tìm. Ra đến sau núi, trông thấy một thỏi cỏ rậm ở dưới một đất đã nát như ra.

Chu-thông nói:

— Thằng sư hồ-mang này chính là một tay đại-bợm! ngọn núi treo leo như thế này mà dám cả gan nhảy xuống!

Lý-trung nói:

— Chúng ta đuổi theo đòi lại, để làm cho hắn phải một phen hồ-thẹn.

Chu-thông nói:

— Thôi thôi! Giả-sử đuổi kịp mà hắn không trả thì hai ta cũng chẳng làm chi nổi, lại chỉ thêm phí sự lôi-thôi. Chi-bằng ta để mặc hắn, gọi là một chút quyền sau, sau này cũng còn có ngày gặp gỡ. Bây giờ chúng ta đỡ mấy xe hàng hóa kia ra, bao nhiêu vàng bạc vốc nhiều chia làm ba phần, hai ta mỗi người lấy một phần, còn một phần thì thưởng cho bọn lâu-la.

Lý trung nói:

— Tài ta đưa thằng sư hồ-mang lên đây, làm cho hiểu-đệ bị tổn-hại, vậy một phần của ta, ta xin nhường hiền-đệ tất cả.

Chu-thông nói:

— Tôi cùng đại-huynh đã nguyện sống chết có nhau thì hà-tất lại còn so-sánh như thế!

Lại nói chuyện *Lỗ-tri-thâm ở Đào-hoa-sơn* đảo bước ra đi. Đi từ sáng sớm cho đến quá trưa được năm sáu mươi dặm, trong lòng thấy đói, mà quãng đường con xa, chẳng gặp có hàng quán nào cả.

Lỗ-tri-thâm lẩm-nhẩm nói một mình rằng:

— Ta vội đi quá, thành ra không kịp ăn, bây giờ biết làm thế nào!

Lỗ-tri-thâm còn đang ngẩnh nhìn bốn mặt thì bỗng nghe văng-vẳng thấy tiếng thông reo, biết chắc là tất có chùa-chiền chi đây, mới theo con đường lấy xám xám thẳng bước.

HỒI THỨ V

Lỗ-tri-thâm đi qua mấy giải núi cao, trông thấy một khu rừng thông, có lối đi vào. Vào quả đến trong độ nửa dặm thì có một cái chùa đổ-nát. Trên cửa treo một cái biển hoành sơn son, bốn chữ thếp vàng đã thấy mờ tối. Chữ đề « *Ngõa quan chi tự* »

Lại đi độ bốn năm mươi bước nữa, qua một cái cầu đá vào đến cửa tam-quan thì thấy cảnh cửa mất cả, bốn mặt tường lại đều long-lở. *Lỗ-tri-thâm* nghĩ thầm: Sao một cái chùa lớn mà lại-tàn như thế này! Khi bước vào nơi phương-trượng thì thấy phần chảm đầy ở mặt đất. Trên cửa sổ khóa sắt, cả khóa lẫy đã đầy những mạng nhện chẳng.

Lỗ-tri-thâm giở cái thiền-trượng xuống đất rồi gọi to lên mà rằng:

— Tôi là tăng-nhân đi qua đây, mở cửa chùa cho tôi vào trọ.

Gọi trong hồi lâu, chẳng thấy ai thưa. *Lỗ tri-thâm* mới đi vòng quanh xuống bếp thì thấy nồi-niêu chẳng có mà mấy chiếc đầu rau cũng bỏ lổng-chổng, mới cởi bỏ khăn gói để ở trước bàn thờ Giám trai sứ-giả (1) rồi chống cái thiền-trượng đi sục tìm khắp nơi,

Đi đến phía sau chùa trông thấy một gian nhà nhỏ, trong có mấy vị sư già ngồi đấy. Vị nào cũng xanh-xao vàng-vọt, không ra hồn người.

Lỗ-tri-thâm quát to lên một tiếng mà rằng:

— Mấy chú sư già này mới lạ đời chứ! Ta gọi mãi sao chẳng ai thưa!

Một vị sư già ấy xua tay mà bảo rằng:

— Đừng nói to!

Lỗ-tri-thâm nói:

— Tôi là tăng-nhân qua đây, vào kiếm cơm ăn, can chi mà sợ!

Một vị sư già nói:

— Chúng tôi ba ngày bữa nay không được một hột cơm vào bụng, còn lấy đâu mà cho ông!

Lỗ tri thâm nói:

— Ta là tăng-đồ ở *Ngũ-đài-sơn* đến đây, có c ần-lắc gì đến tôi một bát, ăn cho đỡ đói.

(*Còn nữa*)

(1) *Giám-trai sứ-giả* là một vị chức-sắc nói về tài-sản của nhà chùa.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Bệnh hen

Dùng thuốc nước và thuốc xịt ESPIC

Xin gửi mẫu cho M. ESPIC, 1 rue Drouot, Paris

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Trouchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, thuốc này, vì các vị thần-tiên đã nhiều Ngài đắc dụng, nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1 p. 00.

2) **Thuốc-ho**, ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giá nửa chai khỏi ngay lập tức, mỗi lọ 0p.30.

3) **Thuốc lị**, bệnh lị thì lâm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc sáng, hoặc huyết, hễ không có hiệu phải ý trị, thực dễ hại người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0 p. 30.

4) **Bạch-đới-hoàn**, chuyên-trị đàn bà tiểu-tiện ha huyết, bạch đới thường lưu, mỗi chai 1 p. 00.

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Qui-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi tiền trước, và tiền cước mỗi đồng thêm 0 p. 20, từ 1 p. 00 trở lên mấy gửi hầu.

SIOU-HANG-LAM

105, phố hàng Buồm, Hanoi

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tiền tiêu mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp-cầu, là một nhà chuyên-trị, hễu thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả muốn độ hơn một đồng một lọ.

Những người lớn đã 3 năm nhiễm chất 1 tháng khỏi.

CÁC CHỨNG ĐAU XƯƠNG VÀ THẤP

Những bệnh trên đã kể và các chứng sau này như lở lượt máu ra là bởi tại máu xấu. Đàn-bà thì thường có những lúc phải tật và lúc trở về già. Các chứng ấy có bởi vì máu xấu thành ra đặc, có nhiều cặn. Vậy muốn cho máu chảy lưu thông thì nên dùng thứ thuốc

Dépuratif Richelet

mà các lương-y ở hoàn cầu đều công-nhận là mạnh, là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu máu mất cặn và các bệnh ngoài da như ghẻ lở, các nốt mẩn khác mà bệnh giang-mai phát ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hàng lục-hợp to.

Lúc và giá Mẫu dưới

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nên các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc hiệu POMMADE ROYER, dùng độ ngày lập tức sẽ chừng khỏi hẳn.

Ở Paris bởi tại hiệu bào-chế DUPUY, 226, r. St-Martin. Ở Hanoi bởi tại hiệu Bà. CHASSAGNE

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phồi, làm cho hay ho vất vả, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết

HAU BÒ 1$.10

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, cả hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$.10

Chế tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gởi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe

Trị được bệnh huyết suy

làm cho trong máu

thêm chất đỏ

Gởi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại:

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.

Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội

hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol

chất: Salol

và chất: Urotormine

Giá 1$.40 một hộp

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

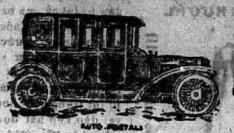
Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một tí nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán : 0$60 một lọ

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ đi CHỢ HIẾN. — Ở Yên-Lý chạy bằng 2 giờ rưỡi, rồng mỗi chuyến đi lẫn thứ nhất ở Vinh-Bến) và ở Vinh-Yên-Lý : mỗi tháng chuyến đi lẫn về Bến-Thủy.

ĐƯỜNG VINH VÔ BUÔN. — Ở VINH đi hết 4 giờ rưỡi rồng đến Bến-Thủy, rồi xe lửa kịp chuyến xe lửa vào Huế.

Ở ĐỒNG HÀ ra hết 3 giờ rưỡi rồng sau khi chuyến xe lửa (hết nhất ở Huế ra.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đông-hà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin biệt qui khách đánh giây thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiến thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare : — mà đường Vinh-Đông-hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

ĐƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này bên Lào mưa luôn xe không đi lại được nên xe chúng tôi cũng tạm không chạy, nhưng đến bắt đầu từ tháng một tây (November) trở đi thì mới lại chạy.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

Là một vị tinh nhỏ không có pha chế

Mỗi hoàn 0,50 centigr. Uống từ 2 đến 5 hoàn trong 24 giờ

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẬT-LÉO VÀ GẦN CỐT

THUỐC PHÁP Trữ tại: 8, Rue de la Paix, PARIS Ở PHÁP QUỐC LẤM

Cũng có bán tại: Bazar BAUCHASSAGNE, Haiphong, L. BOUCHUONGNE, Vinh, và các hiệu bào-chế khác.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC (*đệ nhất hạng bào-chế*)

Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$.40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各喫每各喫沒喫開飲喫精

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

THUỐC

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT RẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh

TRONG

NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,

NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,

HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái

Sức-lực cường-kiện

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN · NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO:

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 137, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin là xảy ra trong Đông Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thân mến.

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may mắn được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Phénix, có rất cả 48 tháng kỳ (Obligation Foncière à lots). Lần nào phải nộp ngay 20 quan, cho tới 12 tháng mỗi tháng nộp 10 quan, theo như kỳ hạn trong trái-đơn. Nhưng vậy mỗi ngày đã đành nhiều ra, có thể trả nộp gộp cả được).

Rồi nếp tiền đến kỳ được rước cái số trái-đơn mình đóng nhằm trong những số nào thì cứ theo số đó mà lãnh tiền rồi vậy, về đến tên trái-đơn trong số nào là mình được tiền trong số đó cho tới kỳ. Mỗi một kỳ được rước ấy thì nào cũng trúng một là ba con, mà mỗi con 1 số quan, không có khi nào không được hoặc là 10 con, hoặc là 20 con. Mỗi năm có năm lần rút số, hơn 2 triệu là.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỜ SAU NÀY :

120 lô	600.000 quan	250 lô	5.000	quan
120 lô	250.000 —	250 lô	2.000	—
250 lô	100.000 —	17.250 lô	1.000	—
250 lô	10.000 —	1.700 lô	500	—

Người ta mua trái-đơn không tự cước nên có thể mua ở nhà quê cũng được như ai mua ở thành phố vậy.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ thuế gì cả, mỗi lần rút số ai mua được một số nào đều có lĩnh được trong số, không phải coi số mình đóng vào số nào. Các số đã trúng bằng kỳ đóng vào số trái-đơn đó thì khỏi nộp bằng, còn nhà có trái đơn có thể đổi, bán được, theo như điều khoản trong bản trái-đơng ngày 12 Mars 1910. Bán hoặc đổi là mình bán hoặc đổi chứng, giữ gìn cho cẩn nhà có mất đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 25 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.

Cái trái-đơn đó cho được rút số kỳ tới phải nộp 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 8578
